

PEDOGOGIKA FANINING RIVOJLANISH TARIXI

Xudayberganova Sevinchoy Mansurbek qizi

Urganch Davlat universiteti

211 guruh Pedagogika va Psixologiya yo'nalishi talabasi

Muxtorbek Abduraimov Abdusalim o'g'li

Denov tadbirkorlik va pedagogika Instituti

Xorijiy til va adabiyot ingliz tili yo'nalishi 4-Bosqich talabasi

Shomurotova Nilufar Davronbek qizi

Urganch davlat universiteti talabasi

Anonantatsiya: *Haz bir ijtimoiy tuzumda insonning ma'naviy yuksalishini ta'minlovchi ta'lim-tarbiya, ma'naviyat va ma'rifat kabi tushunchalar mavjud bolib, ular pedagogika sohasidagi o'zgarishlarni jamiyat taraqqiyoti bilan bog'liq holda o'rganishni talab etadi.*

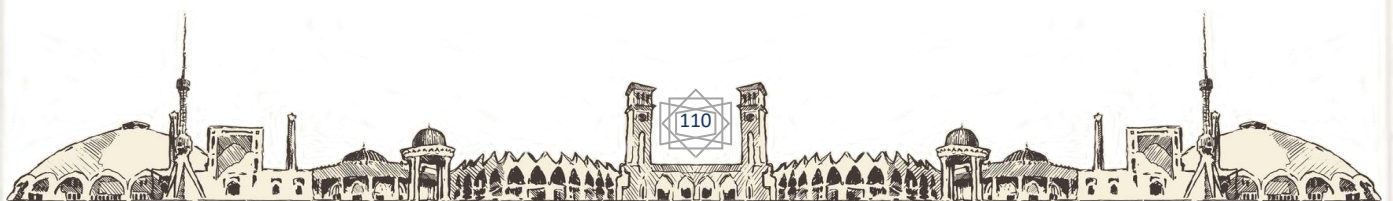
Kalit so'zi: *Pedagogika tarixi qadim zamonlardan hozirgi kungacha bo'lgan turli tarixiy davrlarda tarbiya, maktab va pedagogika nazariyasining taraqqiyotini davrlar talabi asosida o'rganib keladi. Har bir ijtimoiy tuzum, uning kelajagi, insoniyat istiqboli, kishilarning turmush darajasi fan va madaniyat taraqqiyoti bilan bevosita bogliqdir. Binobarin, mustaqillik tufayli ko'hna Turkiston diyorida istiqomat qilib kelgan barcha xalqlar milliy qadriyatlarining qayta tiklanishi va rivojlanishi uchun shart-sharoitlar vujudga keldi.*

Axloqan pok va etuk insonlarni tarbiyalash masalasini muvaffaqiyatli hal etishda xalqimizning ma'naviy boyliklari, ajdodlarimizning bizga qoldirgan ilmiy merosi va tarixiy-tarbiyaviy tajribalarini organib chiqish, ularning yutuqlarini ta'lim-tarbiya ishlariga tadbiq etishning ahamiyati kattadir. Bu borada O'zbekiston Respublikasi Prezidenti A.I. Karimovning quyidagi so'zlari alohida e'tiborga loyiqdir:

«Naslu nasabini bilmagan kishi inson sanalmaydi. Necha yillar bizni tariximizdan, dinimizdan, ma'naviy merosimizdan g'ofil etishga urindilar. Ammo biz hurriyatni orzu etishdan, hurriyat uchun kurashishdan charchamadik. Maslagimizni naslu nasabimizni doimo yodda saqladik.

Ulug' bobokalonlarimiz ruhiga, bashariyat tarixi va madaniyati xazi-nasiga katta hissa qo'shgan ulug' ajdodlarimizga, ular qoldirgan ulkan merosga munosib bolish istagi jamiyatimiz a'zolari orasida kengyoyilishi, har bir fuqaroning ongidan mustahkam joy olishi - bu ham yangi zamonning muhim xususiyatidir»¹.

O'zbek xalqi tarixan ta'lim tarbiya sohasida o'ziga xos dorilfunun yaratgan. Hatto hozirgi o'zbek xalqi yashab turgan zaminda zardushtiylik dini keng yoyilgan davrlarda ham nekbin pedagogik qarashlar hukm surgan.

Mustaqillikning dastlabki kunlaridanoq ajdodlarimiz tomonidan ko'p asrlar mobaynida yaratib kelingan g'oyat ulkan, bebaho ma'naviy va madaniy merosni tiklash davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan nihoyat- da muhim vazifa bo'lib qoldi...

Tarixiy tajriba, an'analarning meros bo'lib o'tishi - bulaming barchasi yangidan-yangi avlodni tarbiyalaydigan qadriyatlarga aylanib qolmog'i lozim».1'

Pedagogika tarixi jamiyat taraqqiyoti qonunlariga suyangan holda turh pedagogik nazariyalarni, ta'lim-tarbiyaning mazmuni va metodlarini o'rgatadi. O'tmishning pedagogik sistemalarida bo'lgan ilg'or fikrlarning hammasidan ijodiy foydalanadi.

Demak, pedagogika tarixi ijtimoiy fandır. U tarixiy pedagogika hodisalariga davr talabi asosida yondashadi, tarbiya nazariyasi va amaliyotining turh bosqichlarda xilma-xil bo'lganligini ochib berib, ilg'or qarashlarning taraqqiyot yo'l ko'rsatadi.

Pedagogika tarixi fani pedagogika, psixologiya, falsafa, madaniyat tarixi, O'zbekiston tarixi, jahon xalqlari tarixi, etnografiya, arxeologiya, ahloqshunoslik va boshqa bir qator fanlar bilan uzviy aloqador.

Biz pedagogika tarixini o'rganish va tahlil qilishda: qadimgi yozuvlar, toshbitiklar, qo'lyozma yodgorliklar, Sharq mutafakkirlarining ilmiy- ma'naviy merosi, xalq og'zaki ijodi, muqaddas kitoblar, pandnomalar, dasturlar, o'quv qo'llanmalari va darsliklar, xalq maorifi masalalariga oid materiallar, matbuot matnlari asoslanamiz.

Pedagogika tarixini o'rganish o'qituvchilarning faqat pedagogik madaniyatini oshiribgina qolmay, balki pedagogik mahoratni egallashga ham yordam beradi. Shuningdek, o'tmishning ta'lim-tarbiya sohasidagi eng yaxshi tajribalarini o'rganadi, bu esa uning kundalik pedagogik faohyatida yordam beradi, uni bevosita amaliy faohyatga tayyorlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. <https://www.amazon.com>
2. <https://www.kundalik.com>
3. <https://www.kun.uz>
4. <https://www.google.com>
5. <https://uz.m.wikipedia.org>

